

باسمه تعالی

سیاست خارجی آمریکا در بحران

دکتر محمدجواد ظریف

برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) در مورد برنامه هسته ای ایران پس از توافق نامه مشارکت تجاری در حوزه اقیانوس آرام و معاهده آب و هوایی پاریس، سومین توافق بین المللی است که دولت آمریکا از آن خارج شده است. این دولت با اقدامات خود همچنین بسیاری از توافقات دیگر مانند نفتا، نظام تجارت آزاد و بخش هایی از سیستم ملل متحد را به مخاطره انداخته و لطمه بزرگی به چندجانبه گرایی و دورنمای حل اختلافات از طرق دیپلماتیک زده است.

خروج آمریکا از برجام و بازگرداندن یکجانبه و غیرقانونی تحریم های هسته ای^۱ در ۱۸ اردیبهشت ۱۳۹۷ حتی برخلاف نظر مردم آمریکا^۲، در واقع نقطه اوج بد عهدی ها و نقض مکرر این توافق توسط دولت آمریکا بود، در حالی که آژانس بین المللی انرژی به عنوان تنها نهاد تخصصی ذیصلاح بین المللی به طور مکرر پایبندی جمهوری اسلامی ایران به تعهدات اش وفق برجام را تأیید نموده است.^۳ تصمیم آمریکا با اعتراض جامعه بین المللی و حتی شرکای نزدیک این کشور همانند اتحادیه اروپا^۴، انگلیس^۵، فرانسه^۶ و آلمان مواجه شد.

وزیر خارجه جدید آمریکا نیز در تاریخ ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۷ در سخنانی بی اساس، توهین آمیز و مداخله گرانه، خواسته ها و تهدیداتی را در ارتباط با ایران مطرح کرد^۷ که در تعارض آشکار با هنجارهای شناخته شده بین المللی و در مغایرت کامل با حقوق بین الملل و رفتار متمدنانه است. این سخنرانی قبل از هر چیز واکنشی انفعالی از جانب دولت آمریکا در برابر مخالفت یکپارچه جامعه بین المللی با تلاش و اشنگتن برای نابودی برجام و انزوای ناشی از آن بود. آقای پمپئو در این سخنرانی در واقع کوشید تا اقدام آمریکا به خروج از توافق چند جانبه برجام را توجیه و اذهان عمومی بین المللی را از این اقدام غیرقانونی و نقض قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت ملل متحد^۸ که متن آن توسط دولت آمریکا پیشنهاد و به اتفاق آرا تصویب شده بود، منحرف کند. به ویژه پیش شرط های ۱۲ گانه مطرح شده در این سخنرانی از آن جهت مضحک بود که آمریکا خود به خاطر تکروی و تلاش در جهت تضعیف چندجانبه گرایی در انزوا قرار گرفته

است. بی دلیل نبود که این سخنرانی و سخنرانی رئیس جمهوری امریکا با برخورد منفی و بی اعتنائی جامعه بین المللی حتی دوستان آمریکا مواجه شد و تنها معدودی از اقماری آمریکا در منطقه ما از آن حمایت کردند.^۹

تردید دارم که اگر وزیر خارجه امریکا اندک اطلاعاتی در مورد تاریخ و فرهنگ ایران و مبارزات تاریخی مردم ایران برای استقلال و آزادی داشت و می دانست که برخلاف برخی از متحدین منطقه‌ای آمریکا، نظام سیاسی ایران نظامی مبتنی بر یک انقلاب مردمی و خواست و اراده مردم است، چنین سخنرانی را بر زبان می راند. او باید دریابد که یکی از آرمانهای بزرگ مردم ایران پایان دادن به مداخلات بیگانگان در ایران بوده است که طی ۲۵ سال پس از کودتای ۱۳۳۲ به اوج خود رسیده بود. او باید بداند که مردم ایران در طول چهار دهه گذشته در مقابل تجاوزها و فشارهای گوناگون امریکا، از جمله تلاش برای کودتا و مداخله نظامی، حمایت از متجاوز در جنگ تحمیلی و اعمال تحریم‌های یک جانبه و تعمیم فراملی آنها و حتی سرنگونی یک هواپیمای مسافری ایرانی و ... سرافرازانه ایستاده اند. مردم ایران هیچگاه این واقعیات را فراموش نمی کنند.

بزرگترین پشتوانه نظام سیاسی ایران مردم آزاده و صلح طلب آن است؛ مردمی که ضمن پذیرش تعامل سازنده با دنیا بر اساس احترام متقابل، آماده مقاومت در برابر زورگویی و زیاده‌خواهی و دفاع یک صدا و یک پارچه از استقلال و سربلندی خود هستند. تاریخ گواه است که مهاجمین به این سرزمین کهن و متمدن همگی همچون صدام و حامیانش به سرنوشت ذلت باری دچار شدند، و ایران همچنان سربلند و سرافراز و امیدوار به آینده روشن خود به راهش ادامه داده است.

متأسفانه، در یک سال ونیم گذشته سیاست خارجی امریکا - البته اگر سیاستی وجود داشته باشد^{۱۰} - از جمله سیاست این کشور در قبال جمهوری اسلامی ایران مبتنی بر انگاره‌های بی‌پایه و اوهام بوده است. ضمن رد اتهامات بی‌پایه و مستمر رییس جمهور و وزیر امور خارجه آمریکا، که مداخله آشکار در امور داخلی ایران و تهدید غیرقانونی یک عضو ملل متحد در مغایرت آشکار با تعهدات بین المللی آمریکا مطابق منشور ملل متحد، عهدنامه ۱۳۳۴^{۱۱} و بیانیه الجزایر ۱۳۵۹^{۱۲} است، توجه سردمداران دولت ایالات متحده آمریکا را به برخی جنبه‌های سیاست خارجی آن دولت که برای تمامی جامعه جهانی خسارت بار است، جلب می کنم:

۱. رفتار و تصمیمات دفعتی و بی منطق رئیس جمهور آمریکا و تلاش اطرافیان او برای یافتن توجیهات و بهانه‌هایی برای قانع کردن مخاطبان داخلی و خارجی متأسفانه به وجه بارز روند تصمیم گیری در

واشنگتن طی ۱۷ ماه گذشته تبدیل شده است. این گونه تصمیم گیریها و توضیحات نسنجیده و عجولانه برای توجیه آنها معمولا موجب تناقض گویی و اقدامات متضاد می شود. به عنوان مثال، آقای پمپئو یکبار در جلسه استماع کنگره - در حالی که هنوز رئیس سازمان سیا بود- در پاسخ به پرسش نمایندگان مؤکدا گفت: «ایران برجام را نقض نکرده است»^{۱۳} اما پس از تصمیم رئیس جمهوری امریکا به خروج از برجام، در سخنرانی ۳۱ اردیبهشت، بر خلاف گفته پیشین خود و نظرات تخصصی آژانس بین المللی انرژی هسته‌ای اظهارداشت که، «ایران برجام را نقض کرده است»^{۱۴}

۲. اغراق نیست اگر گفته شود که ابعادی از سیاست خارجی آمریکا طی این مدت به حراج گذاشته شده است؛ یعنی چیزی بسیار فراتر از لابی گری معمول. به عنوان مثال، تاکنون هرگز سابقه نداشته که یک رئیس جمهور آمریکا کشوری را که در طول مبارزات انتخاباتی بارها "فنا تیک و حامی تروریست" خوانده بود^{۱۵}، به عنوان مقصد اولین سفر خارجی خود برگزیند^{۱۶} و یا علنا ابعادی از سیاست خارجی آمریکا را مشروط و موقوف به خرید سلاح و دیگر اقلام توسط این یا آن کشور نماید^{۱۷}. حتی برخی گزارش‌ها نشان می‌دهد که در مواردی منافع صرفا مادی و غالبا نامشروع مبنای عمل سیاست خارجی آمریکا قرار گرفته است^{۱۸}.

۳. بی‌اعتنایی به قوانین و مقررات بین‌المللی و تلاش برای تخریب هرگونه قانونمندی در نظام بین‌المللی یکی دیگر از وجوه بارز سیاست خارجی دولت کنونی آمریکا است. تا آنجا که حتی مطابق گزارش‌های خبری، نمایندگان آمریکا در جریان مذاکره بر سر بیانیه نشست گروه ۷ در کانادا، با ذکر عبارتی مبنی بر لزوم اعتلای "نظم بین المللی مبتنی بر قانون" مخالفت کرده بودند.^{۱۹} دولت ترامپ این رویه مخرب خود را با نفی اصل بنیادی "وفا به عهد" آغاز کرد. خروج آمریکا از شماری از توافقات بین‌المللی و به مخاطره انداختن شماری دیگر از آنها، و اقداماتی که بر علیه سازمان‌های بین‌المللی در دست انجام دارد، نمونه‌هایی از اقدامات مخربی است که تا کنون توسط آن دولت انجام شده و متأسفانه دورنمای نظم بین‌المللی را تیره کرده است. بدیهی است ادامه چنین سیاست‌هایی می‌تواند ثبات جامعه بین‌المللی را به خطر بیندازد و دولت آمریکا را در وضعیت یک "یاغی بین المللی"^{۲۰} قرار دهد.

۴. خیال‌پردازی و تکیه بر موهومات وجه دیگر سیاست خارجی دولت آمریکا است. این گونه برخورد آمریکا در سیاست خارجی به‌ویژه در ارتباط با منطقه غرب آسیا نمود داشته است. اقدامات غیرقانونی و خطرناک آمریکا

در مورد قدس شریف، حمایت چشم بسته از اقدامات سبعانه رژیم صهیونیستی در غزه و حمله هوایی و موشکی به مناطقی در سوریه از وجوه بارز چنین سیاست غیر اصولی است.

اظهارات ۳۱ اردیبهشت آقای پمپئو اوج توهم مقامات دولت کنونی آمریکا در مورد منطقه ما است. وزیر امور خارجه ایالات متحده در حالی برای مذاکره و تفاهم با جمهوری اسلامی ایران شرط تعیین می کند که جامعه بین المللی نسبت به اصل امکان مذاکره و تفاهم با دولت کنونی ایالات متحده برای هر موضوعی تردید جدی دارد. دولتی که برجام را که نتیجه صدها ساعت مذاکره دوجانبه و چندجانبه با حضور عالی ترین مقامات ایالات متحده است و به وسیله شورای امنیت ملل متحد که آمریکا عضو دائم آن است در قطعنامه ای به پیشنهاد خود آن دولت و تصویب تمامی اعضای شورای امنیت به یک تعهد بین المللی طبق اصل ۲۵ منشور ملل متحد تبدیل شده است را زیر پا گذاشته، چگونه می تواند توقع داشته باشد که دوباره با آن دولت مذاکره شود؟ اقدامات و اظهارات اخیر رییس جمهور آمریکا حتی بهانه مضحک مجاز بودن خروج از برجام به دلیل مذاکره و تفاهم توسط دولت قبلی آمریکا را هم باطل نموده و نشان داده که به فاصله چندساعت توافق شخص رییس جمهور را هم زیر پا می گذارد. اقدام رییس جمهور آمریکا برای خروج از بیانیه اجلاس گروه هفت^{۲۱} یک نمونه روشن از این روش رفتاری قانون گریز است. اظهارات رییس جمهور آمریکا در مصاحبه مطبوعاتی بلافاصله پس از دیدار با رهبر کره شمالی نمونه دیگری از رفتار یک دولت خطرناک و غیرعقلانی است. آیا وزیر امور خارجه آمریکا توقع دارد که جمهوری اسلامی ایران با دولتی مذاکره کند که رییس آن دولت اعلام می کند «در صورتی که شش ماه دیگر متوجه شوم که اشتباه کرده ام بهانه ای پیدا می کنم»؟^{۲۲} آیا چنین دولتی می تواند برای ایران شرط قرار دهد و جای شاکی و متشاکی را عوض نماید؟ ایشان فراموش کرده که این دولت کنونی آمریکا است که باید نشان دهد حرف و امضایش اعتبار دارد و نه طرفی که که به تعهدات بین المللی و قول خود پایبند بوده است. واقعیت این است که این دولت های آمریکا در ۷ دهه گذشته اند که می باید به خاطر بی اعتنائی به قوانین بین المللی و نقض فاحش توافقات دوجانبه و چندجانبه با ایران پاسخگو باشند. فهرست کوتاهی از مطالبات به حق مردم و دولت ایران از دولت ایالات متحده آمریکا می تواند حداقل شامل موارد زیر باشد:

۱. دولت آمریکا باید به استقلال و حق حاکمیت ملی ایران احترام بگذارد و تضمین دهد بر اساس تعهدات این کشور در عهدنامه ۱۳۵۹ الجزایر به مداخلات خود در ایران خاتمه خواهد داد.^{۲۳}
۲. دولت آمریکا باید تهدید و استفاده از زور به عنوان یک ابزار سیاست خارجی علیه جمهوری اسلامی ایران و سایر کشورها را که با اصول آمره حقوق بین الملل و منشور ملل متحد در تضاد بوده و باعث خسارات فراوان به مردم جهان، منطقه ما و مردم آمریکا شده است رسماً کنار بگذارد.

۳. دولت آمریکا باید به مصونیت دولت جمهوری اسلامی ایران که از اصول اساسی حقوق بین الملل بشمار می آید احترام گذارد^{۲۴} و ضمن الغای احکام خودسرانه و غیرقانونی صادره قبلی از به اجرا گذاردن آنها در آمریکا و سایر کشورها خودداری نماید.

۴. دولت آمریکا باید اقدامات غیرقانونی خود علیه مردم ایران در طول دهه‌های گذشته شامل موارد ذیل را پذیرفته، خسارات وارده به مردم ایران را جبران نموده و به صورت قابل راستی آزمایشی اطمینان دهد که از ادامه و تکرار آنها خودداری خواهد نمود:

- نقش در کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲^{۲۵} که منجر به سقوط دولت مردمی و قانونی ایران شد و خسارات و زیان های عظیمی به ملت ایران بابت استمرار ۲۵ ساله دولت خودکامه کودتایی وارد نمود^{۲۶}.
- ضبط و مصادره غیر قانونی ده‌ها میلیارد دلار اموال و دارایی های ملت ایران که پس از پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ در امریکا مسدود شده^{۲۷} و یا در طول سالیان گذشته به بهانه‌های واهی به صورت غیرقانونی مصادره شده است^{۲۸ ۲۹}
- تجاوز نظامی به خاک ایران در سال ۱۳۵۹^{۳۰} و نقض صریح و آشکار حق حاکمیت و تمامیت ارضی ایران
- کمک های بی دریغ نظامی، تسلیحاتی و اطلاعاتی به دیکتاتور معدوم عراق (صدام)^{۳۱} در جنگ تحمیلی ۸ ساله علیه مردم ایران^{۳۲}
- نقش مستقیم در درد و رنج سه دهه‌ای خیل عظیم ایرانیان مجروح شده توسط سلاح های شیمیایی عراق که اجزاء آن توسط امریکا^{۳۳} و متحدین غربی‌اش در اختیار صدام^{۳۴} گذاشته شده بود^{۳۵}
- ساقط نمودن هواپیمای مسافربری ایران توسط ناو وینسنز در تیرماه ۱۳۶۷ که به کشته شدن بیش از ۲۹۰ مسافر و خدمه بی گناه غیرنظامی انجامید^{۳۶}، و اعطای مدال به فرمانده ناو^{۳۷}
- حملات مکرر به سکوهای نفتی ایران در بهار سال ۱۳۶۷^{۳۸}.
- تهمت‌ها و ناسزاگویی‌های مستمر و بی پایه به ملت شریف ایران نظیر نام بردن از ملت ایران به عنوان «ملت یاغی و مجرم»^{۳۹}، و «ملت تروریست»^{۴۰} و عضو «محور شرارت»^{۴۱}
- قراردادن غیرقانونی، نژادپرستانه و بی دلیل مسلمانان، از جمله شهروندان ایران در فهرست افرادی که ورودشان به آمریکا ممنوع است.^{۴۲} ایرانیان در زمره موفق‌ترین، فرهیخته‌ترین و قانونمندترین گروه

مهاجر در آمریکا بوده و خدمات فراوانی به جامعه خود کرده‌اند و اکنون از دیدار اقوام خود، حتی مادر بزرگ‌ها و پدر بزرگ‌های خود محرومند.

- پناه دادن به افراد مروج خشونت علیه ایران در آمریکا و حمایت از گروه‌های تبهکار شبه نظامی و سازمان‌های تروریستی^{۴۳} که برخی از آنها سال‌ها در فهرست گروه‌های تروریستی دولت آمریکا قرار داشته و با تلاش لابی‌های جنگ افروزان و حقوق‌بگیران این سازمان‌ها^{۴۴} - که برخی از آنها امروز در زمره مسئولین تراز اول دولت کنونی آمریکا قرار دارند^{۴۵} - از این فهرست خارج گردیده‌اند
- کمک به سازمان اطلاعاتی رژیم صهیونیستی (موساد)^{۴۶} برای اقدامات تروریستی که منجر به شهادت دانشمندان هسته‌ای ایران شد^{۴۷}

- خرابکاری در برنامه هسته‌ای ایران از طریق جنگ‌های سایبری^{۴۸}

- تلاش برای جعل اسناد و اغوای جامعه بین‌المللی^{۴۹} و ترویج بحران ساختگی^{۵۰}

۵. دولت آمریکا باید سیاست‌های تجاوزکارانه تجاوز مستمر اقتصادی خود در ۴ دهه گذشته علیه مردم ایران را متوقف نموده، تحریم‌های ظالمانه و گسترده مستقیم و فرامرزی علیه ایران را باطل کرده و صدها لایحه و فرمان اجرایی^{۵۱} جهت مانع تراشی در مسیر طبیعی توسعه در ایران که نقض صریح و آشکار حقوق بین‌الملل و معاهدات لازم‌الاجرا^{۵۲} است و از سوی همگان محکوم گردیده است^{۵۳} را فوراً متوقف نموده و خسارات عظیم وارده بر ملت و اقتصاد ایران را جبران نماید.

۶. دولت آمریکا باید فوراً بدعهدی‌ها و نقض صریح برجام^{۵۴} که صدها میلیارد دلار خسارت مستقیم و غیرمستقیم ناشی از جلوگیری از تجارت با ایران و سرمایه‌گذاری در ایران وارد کرده است را متوقف نموده، خسارات مردم ایران را جبران نماید و به صورت قابل راستی آزمایشی متعهد شود که بدون هیچ قید و شرط کلیه تعهدات خود در برجام را اجرا نموده و بر اساس مفاد برجام از هر اقدامی که مانع عادی شدن روابط اقتصادی با ایران شود خودداری خواهد کرد.

۷. دولت آمریکا باید همه شهروندان ایرانی و غیر ایرانی که به دلیل اتهامات جعلی و ساختگی^{۵۵} نقض تحریم‌های ایران در آمریکا در زندان به سر می‌برند و یا با فشارهای غیرقانونی دولت آمریکا توسط سایر دولت‌ها برای استرداد به آمریکا دستگیر شده و تحت سخت‌ترین شرایط در بازداشت غیرقانونی به سر می‌برند^{۵۶} را فوراً آزاد نموده، خسارت‌های وارده به آنها - شامل بانوی باردار^{۵۷}، افراد سالخورده و بیمار که حتی برخی از آنها در زندان جانشان را از دست داده‌اند^{۵۸} - و خانواده‌هایشان را جبران نماید.

۸. دولت آمریکا باید عواقب لشکر کشی تجاوزکارانه و مداخله جویانه به منطقه از جمله عراق ۵۹، افغانستان و نیز خلیج فارس را پذیرفته، ۶۰ نیروهای خود را از منطقه خارج نموده و به مداخله در امور منطقه خاتمه دهد.
۹. دولت آمریکا باید به سیاست‌ها و اقداماتی که به ایجاد گروه تروریستی و ضد انسانی داعش و سایر گروه‌های افراطی منجر شد پایان داده و متحدین منطقه‌ای خود را وادار نماید که حمایت‌های مالی، تسلیحاتی و سیاسی از گروه‌های افراطی در منطقه و جهان را به صورت قابل راستی آزمایی متوقف کنند. ۶۱
۱۰. دولت آمریکا باید از تامین سلاح برای طرف متجاوز در یمن و مشارکت در حملات مکرر به مردم مظلوم یمن ۶۲ و قتل و کشتار هزاران نفر و تخریب کشور دست بردارد ۶۳ و متحدان خود را وادار به پایان تجاوز علیه مردم یمن و جبران خسارات وارده نماید.
۱۱. دولت آمریکا باید با احترام به حقوق و قوانین بین‌المللی، حمایت بی‌حد و مرز خود از رژیم صهیونیستی ۶۴ را متوقف نموده، سیاست آپارتاید و نقض مداوم حقوق بشر توسط آن رژیم را محکوم نموده و از حقوق مردم فلسطین به ویژه حق تعیین سرنوشت و ایجاد دولت مستقل فلسطینی به پایتختی قدس شریف عملاً حمایت نماید.
۱۲. دولت آمریکا باید فروش سالیانه صدها میلیارد دلار سلاح‌های مرگ‌بار ۶۵ - و نه زیبا - به مناطق بحرانی جهان و به ویژه منطقه غرب آسیا را متوقف ساخته ۶۶ و بجای این که مناطق بحرانی را به انبار باروت تبدیل کند ۶۷، اجازه دهد این مبالغ هنگفت برای توسعه کشورها و فقرزدایی جهانی بکار رود که تنها کسری از هزینه‌های خرید سلاح مشتریان آمریکا می‌تواند به رفع گرسنگی و فقر مطلق، تأمین آب آشامیدنی سالم، مبارزه با بیماری و ... در تمام جهان بیانجامد ۶۸.
۱۳. دولت آمریکا باید از مخالفت با خواست ۵ دهه جامعه بین‌المللی برای ایجاد منطقه عاری از سلاح کشتار جمعی در خاورمیانه ۶۹ دست برداشته، رژیم اشغالگر و متجاوز صهیونیستی را وادار به خلع سلاح اتمی کرده و بزرگترین خطر واقعی برای صلح و امنیت منطقه‌ای و جهانی یعنی قرار داشتن مخرب‌ترین سلاح‌ها در اختیار متجاوزترین و جنگ‌افروزترین رژیم در تاریخ معاصر را خاتمه دهد.
۱۴. دولت آمریکا باید تکیه بیشتر بر سلاح‌های هسته‌ای و دکترین تهدید به استفاده از این سلاح‌های غیرانسانی در برابر خطرات غیر هسته‌ای ۷۰ را که نقض صریح تعهدات آن کشور طبق ماده ۶ معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای، رای مشورتی دیوان بین‌المللی دادگستری، ۷۱ بیانیه اجلاس بازنگری و تمدید معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای سال ۱۳۷۴ و قطعنامه شماره ۹۸۴ شورای امنیت است متوقف نموده و به وظیفه اخلاقی، قانونی و امنیتی خود برای خلع سلاح کامل هسته‌ای که خواسته اکثریت قریب به اتفاق اعضای ملل متحد و حتی

وزرای خارجه سابق خود آمریکا ۷۲ و یقینا تمامی آحاد مردمان کره زمین است عمل نموده و به عنوان تنها کشوری که ننگ استفاده از سلاح هسته‌ای را در تاریخ به نام خود ثبت نموده است، بشریت را از کابوس شوم هولوکاست جهانی هسته‌ای و امنیت موهومی که بر اساس نابودی قطعی متقابل بنا شده رها کند.

۱۵. دولت آمریکا باید به تمامی طرف‌های قراردادی خود و به جامعه بین‌المللی تعهد دهد که اصل وفای به عهد که مهمترین قاعده حقوق بین‌الملل و بنیان روابط متمدنانه بشری است را رعایت نموده و دکترین خطرناک استفاده ابزاری از حقوق بین‌الملل و سازمان‌های بین‌المللی تنها به عنوان «یکی از ابزارها در جعبه ابزار ایالات متحده»^{۷۳} را به صورت رسمی و مهم‌تر از آن در عمل خاتمه دهد.

سیاست‌های پیش‌گفته دولت ایالات متحده نه تنها نمونه‌ای از دلایل بی‌اعتمادی مردم ایران به دولت آمریکا است بلکه از علل مهم و بنیادین بی‌عدالتی، خشونت، تروریزم، جنگ و ناامنی در جهان و به ویژه در منطقه غرب آسیا است. این سیاست‌ها جز هزینه سنگین مالی و جانی و انزوای جدی^{۷۴} در افکار عمومی اکثریت قریب به اتفاق کشورهای جهان^{۷۵} حاصلی برای مردم شریف و متمدن آمریکا نداشته و تنها سود آن به معدودی تولیدکنندگان سلاح‌های مرگ بار رسیده است. چنانچه دولت ایالات متحده این شجاعت را داشته باشد که بخاطر امنیت و رفاه مردم خود و سایر ملل جهان این سیاست‌ها را به صورت رسمی و در عمل کنار بگذارد، انزوای بین‌المللی آمریکا خاتمه یافته، تصویر جدیدی از آمریکا در ایران و جهان شکل گرفته و شرایط برای حرکت مشترک به سوی امنیت، آرامش و توسعه فراگیر و پایدار مهیا می‌شود.

باید اذعان کنیم که متأسفانه چنین دورنمایی از تغییر رفتار ایالات متحده در شرایط کنونی واقع‌بینانه نیست. لذا جمهوری اسلامی ایران در سطح جهانی همواره در جهت ترویج فراگیری، چندجانبه‌گرایی، گفتگو، احترام به حاکمیت قانون و خلع سلاح هسته‌ای از طریق ارائه ابتکارهایی همچون «گفتگوی تمدن‌ها»^{۷۶} و «جهان علیه خشونت و افراطی‌گری»^{۷۷} و مشارکت فعال در تلاش‌های جهانی برای دستیابی به خلع سلاح هسته‌ای^{۷۸} و نظم بین‌المللی مبتنی بر قانون کوشیده است^{۷۹}. ما همچنین راهکارهای عملی برای حل سیاسی بحران‌های سوریه^{۸۰} و یمن^{۸۱} از روزهای آغازین این بحران‌ها ارائه نموده و در ابتکارهای جدی سیاسی مشارکت فعال داشته‌ایم ولی متأسفانه ایالات متحده در همه این بحران‌ها از متجاوزین و تروریست‌ها حمایت کرده است. همچنین به دنبال خروج آمریکا از برجام، ما تلاش صادقانه را با اعضای باقی‌مانده برجام برای حفظ این دستاورد جهانی مهم دیپلماسی انجام داده‌ایم^{۸۲} و هنوز در ادامه این مسیر هستیم.

در سطح ملی و در طول ۴ دهه گذشته امنیت و ثبات خود را از توانایی‌های ذاتی داخلی و با اتکا به مردم بزرگ و دلاور ایران و نه با اتکا به حمایت و یا وابستگی به دولت‌های خارجی تضمین نموده و علیرغم همه فشارهای خارجی و کمترین هزینه تسلیحاتی در منطقه،^{۸۳} هر روز قدرتمندتر، باثبات‌تر و پیشرفته‌تر شده است.

در سطح منطقه‌ای بر خلاف آمریکا و سیاست خارجی آن، ایران بر اساس قانون اساسی خود با هر گونه سلطه‌گری و سلطه‌پذیری مخالف است^{۸۴} و بر این باور است که دوران سلطه جهانی و منطقه‌ای به سر آمده است و تلاش در این مسیر برای هر قدرتی بیهوده است.^{۸۵} کشورهای منطقه‌ما باید بجای پذیرش سلطه خارجی و یا تلاش برای سلطه بر همسایگان، به دنبال ایجاد منطقه‌ای قوی‌تر، پیشرفته‌تر و با ثبات‌تر باشیم.^{۸۶} ما در ایران امنیت و پیشرفت خود را در امنیت و ثبات همسایگان و منطقه خود می‌بینیم.^{۸۷} ما با همسایگانمان تاریخ مشترک، فرهنگ مشترک و چالش‌ها و فرصت‌های جدانشدنی از یکدیگر داریم و تنها در پرتو امنیت و آرامش داخلی و بین‌المللی یکدیگر می‌توانیم طعم شیرین امنیت و آرامش توسعه را به مردمان خود بچشانیم. از دیگر کشورهای منطقه نیز انتظار داریم رویکرد مشابهی داشته و بجای دکترین تجربه شده و شکست خورده «خرید و برون‌سپاری امنیت»^{۸۸} به گفتگو، درک مشترک، اعتمادسازی، تشریک مساعی و همکاری با همسایگان متمرکز شوند.

جمهوری اسلامی ایران بهترین راه برای حل بحران‌های منطقه‌ای و دستیابی به منطقه قوی‌تر را تشکیل «مجمع گفتگوی منطقه‌ای در خلیج فارس» می‌داند^{۸۹} تا بر مبنای اصول مشترک همچون برابری حق حاکمیت ملی کشورها، پرهیز از تهدید و توسل به زور، حل مسالمت‌آمیز مناقشات، احترام به تمامیت ارضی کشورها، خدشه‌ناپذیری مرزهای بین‌المللی، عدم مداخله در امور داخلی کشورها و احترام به حق تعیین سرنوشت کشورها، اقدامات اعتمادساز برای نزدیک کردن کشورهای منطقه را آغاز نموده و با ایجاد درک مشترک پیرامون تهدیدات و فرصت‌های منطقه‌ای و جهانی به هدف دستیابی به پیمان عدم تعرض و ایجاد سازوکارهای مشترک همکاری منطقه‌ای دست یابد. ما به جد باور داریم که منطقه ما -- به عنوان وراثان غنی‌ترین تمدنی که جهان به خود دیده است -- باید با اقتدار مسایل خود را به دست خود و بدون دخالت و یا وابستگی به بیگانگان -- که جز هزینه سنگین برای عزت مشترک و توسعه آینده ما نتیجه‌ای ندارد -- حل و فصل نموده و آینده بهتری را برای فرزندان خود رقم بزنیم.

¹ <https://www.whitehouse.gov/presidential-actions/ceasing-u-s-participation-jcpoa-taking-additional-action-counter-irans->

[malign-influence-deny-iran-paths-nuclear-weapon/](#)

² <https://edition.cnn.com/2018/05/08/politics/poll-iran-agreement/index.html>

³ IAEA in its report of 24 May, IAEA has concluded that “continues to verify the non-diversion of declared material at the nuclear facilities and locations outside facilities where nuclear material is customarily used (LOFs) declared by Iran under its Safeguards Agreement” and “since Implementation Day, the Agency has been verifying and monitoring the implementation by Iran of its nuclear-related commitments under the JCPOA.”

<https://www.iaea.org/newscenter/focus/iran/iaea-and-iran-iaea-reports>

⁴ https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/44238/remarks-hrvp-mogherini-statement-us-president-trump-regarding-iran-nuclear-deal-jcboa_en

⁵ <https://www.gov.uk/government/news/joint-statement-from-prime-minister-may-chancellor-merkel-and-president-macron-following-president-trumps-statement-on-iran>

⁶ <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/disarmament-and-non-proliferation/events/article/jcboa-joint-statement-by-france-the-united-kingdom-and-germany-08-05-18>

⁷ <https://www.state.gov/secretary/remarks/2018/05/282301.htm>

⁸ The Security Council in the resolution 2231 (2015) has urged the full implementation of the JCPOA and has called upon all UN Member States, including the United States to “refrain from actions that undermine implementation of commitments under the JCPOA”. [http://undocs.org/S/RES/2231\(2015\)](http://undocs.org/S/RES/2231(2015))

⁹ <http://www.newsweek.com/trumps-iran-deal-announcement-could-leave-us-isolated-and-allies-trouble-916023>

¹⁰ https://www.washingtonpost.com/news/josh-rogin/wp/2018/05/21/pompeos-iran-strategy-speech-lacked-a-real-strategy/?utm_term=.9789576593c4

¹¹ According to Treaty of Amity of 1955, the United States is obliged not to impose sanctions against Iran and Iranians peoples. For instance, Article IV of this Treaty is obliging the United States “at all times accord fair and equitable treatment to the Iranian nationals and companies” and “refrain from applying unreasonable or discriminatory measures that would impair Iranians legally acquired rights and interests”. Furthermore, Article X is prescribing that “Between the territories of the United States and Iran “shall be freedom of commerce and navigation.”

<https://treaties.un.org/Pages/showDetails.aspx?objid=0800000280142196>

¹² . In the Algeria Declaration of 1981, “The United States pledged that it is and from now on will be the policy of the United States not to intervene, directly or indirectly, politically or militarily, in Iran's internal affairs.”

<https://iusct.net/Pages/Public/A-Documents.aspx>

¹³ <https://www.foreign.senate.gov/hearings/nomination-041218>

¹⁴ <https://www.state.gov/secretary/remarks/2018/05/282301.htm>

¹⁵ <https://www.politico.com/story/2016/10/full-transcript-third-2016-presidential-debate-230063>

¹⁶ <https://lobelog.com/how-the-saudis-took-donald-trump-for-a-ride/>

¹⁷ <https://www.whitehouse.gov/briefings-statements/remarks-president-trump-crown-prince-mohammed-bin-salman-kingdom-saudi-arabia-bilateral-meeting/> , <https://www.rt.com/news/421890-peanuts-mbs-trump-video/> and

<https://www.haaretz.com/us-news/trump-humiliated-saudi-crown-prince-while-boasting-about-arms-sales-1.5938561>

¹⁸ <https://theintercept.com/2018/03/02/jared-kushner-real-estate-qatar-blockade/> and

<https://www.vanityfair.com/news/2018/03/did-jared-kushner-punish-qatar-because-it-wouldnt-lend-his-family-money>

¹⁹ <https://www.reuters.com/article/us-g7-summit-communique-text/the-charlevoix-g7-summit-communique-idUSKCN1J5107>

²⁰ <https://www.smh.com.au/world/middle-east/donald-trump-s-america-has-just-become-a-rogue-nation-20180509-p4zebu.html>

²¹ <https://www.bbc.com/news/world-us-canada-44427660> and <https://www.telegraph.co.uk/news/2018/06/10/donald-trump-throws-g-7-disarray-tweets-leaves/>

²² <http://thehill.com/homenews/administration/391774-trump-if-i-was-wrong-about-kim-ill-find-some-kind-of-an-excuse> and <https://www.rollingstone.com/politics/news/trump-interview-north-korea-w521433>

²³ <http://www.iusct.net/General%20Documents/1-General%20Declaration%E2%80%8E.pdf>

²⁴ <http://www.icj-cij.org/en/case/143/judgments>

²⁵ <https://www.theguardian.com/world/2013/aug/19/cia-admits-role-1953-iranian-coup>

https://nsarchive2.gwu.edu/NSAEBB/NSAEBB435/#_ftn1

²⁶ <https://www.nytimes.com/2000/04/16/world/secrets-history-cia-iran-special-report-plot-convulsed-iran-53-79.html>

²⁷ . According to Points II and III of Algeria Declaration of 1981, the United States is committed to return all Iranians Assets.

²⁸ https://www.supremecourt.gov/opinions/15pdf/14-770_9o6b.pdf

²⁹ <https://scholarship.law.berkeley.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=2243&context=californialawreview>

³⁰ <https://www.britannica.com/event/Operation-Eagle-Claw>

³¹ <https://www.nytimes.com/1992/01/26/world/us-secretly-gave-aid-to-iraq-early-in-its-war-against-iran.html>,
https://www.washingtonpost.com/archive/politics/2002/12/30/us-had-key-role-in-iraq-buildup/133cec74-3816-4652-9bd8-7d118699d6f8/?noredirect=on&utm_term=.6be00053e094 and
https://en.wikipedia.org/wiki/United_States_support_for_Iraq_during_the_Iran%E2%80%93Iraq_War. Also according to PBS Frontline, Saddam was recruited by the CIA while in Cairo in the 1950s. According to United Press International, he was used by the United States to plan a coup against General Abdulkarim Qasim. His collaboration with the United States after assuming power in 1979 has been widely documented. See Richard Sale “Exclusive: Saddam key in early CIA plot,” *United Press International*, 4 October 2003, <http://www.upi.com/archive/view.php?archive=1&StoryID=20030410-070214-6557r>.

³² <https://1997-2001.state.gov/statements/2000/000317.html>

³³ <http://www.bbc.com/persian/iran-features-40431691>

³⁴ <http://foreignpolicy.com/2013/08/26/exclusive-cia-files-prove-america-helped-saddam-as-he-gassed-iran/>

³⁵ <https://glasgow.rl.talis.com/items/684B064F-2507-AE89-0568-56D8F164C550.html>

³⁶ <https://www.britannica.com/event/Iran-Air-flight-655>

³⁷ https://www.washingtonpost.com/archive/politics/1990/04/23/2-vincennes-officers-get-medals/cf383f02-05ce-435b-9086-5d61de569ed8/?utm_term=.e6c9789813e6

³⁸ . The International Court of Justice, the principal judicial organ of the United Nations, in its Judgment of 2003 found that “the actions of the United States of America against Iranian oil platforms on 19 October 1987 and 18 April 1988 cannot be justified as measures necessary to protect the essential security interests of the United States of America under Article XX, paragraph 1 (d), of the 1955 Treaty of Amity, Economic Relations and Consular Rights between the United States of America and Iran, as interpreted in the light of international law on the use of force.”

³⁹ http://articles.latimes.com/1987-09-28/news/mn-6980_1_weinberger

⁴⁰ https://www.washingtonpost.com/video/politics/trump-calls-iran-a-terrorist-nation-like-few-others/2017/10/13/810b8214-b025-11e7-9b93-b97043e57a22_video.html?utm_term=.33c4c2ad3feb

⁴¹ <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/news/releases/2002/01/20020129-11.html>

⁴² <https://travel.state.gov/content/travel/en/us-visas/tourism-visit/visa-waiver-program.html>
<https://www.nytimes.com/2017/09/24/us/politics/new-order-bars-almost-all-travel-from-seven-countries.html>

⁴³ https://www.rand.org/content/dam/rand/pubs/monographs/2009/RAND_MG871.pdf

⁴⁴ <http://foreignpolicy.com/2018/04/30/bolton-iran-mek-terrorism-trump/>

⁴⁵ <https://www.politico.com/magazine/story/2016/11/giuliani-mek-terrorist-group-money-bolton-iran-214479> ,
<https://www.youtube.com/watch?v=4OWYnNh9w4s> ; Also in, <http://nototerrorism-cults.com/en/?p=1436>

⁴⁶ <https://www.politico.eu/article/netanyahu-israel-assassinate-iranian-scientists-hatched-a-secret-plan/>

⁴⁷ <https://www.ipost.com/Middle-East/Iran/Israel-behind-assassinations-of-Iran-nuclear-scientists-Yaalon-hints-411473>

⁴⁸ https://www.washingtonpost.com/world/national-security/us-israel-developed-computer-virus-to-slow-iranian-nuclear-efforts-officials-say/2012/06/19/qJQA6xBPoV_story.html?noredirect=on&utm_term=.54301c957813; Also in: <https://www.nytimes.com/2012/06/01/world/middleeast/obama-ordered-wave-of-cyberattacks-against-iran.html>

⁴⁹ <https://www.nytimes.com/2015/01/27/us/politics/cia-officer-in-leak-case-jeffrey-sterling-is-convicted-of-espionage.html>

⁵⁰ <http://justworldbooks.com/books-by-title/manufactured-crisis/>

⁵¹ <https://www.treasury.gov/resource-center/sanctions/Programs/pages/iran.aspx>

⁵² <https://treaties.un.org/Pages/showDetails.aspx?objid=0800000280142196>

⁵³ <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996R2271:EN:HTML>

⁵⁴ See UN. Documents A/72/869 and S/2018/453

⁵⁵ <https://www.nytimes.com/2018/03/09/world/middleeast/ahmad-sheikhzadeh-iranian-prosecution.html>

⁵⁶ <https://www.theblaze.com/news/2014/01/13/former-u-s-defense-contractor-arrested-for-attempting-to-ship-sensitive-information-to-iran>; Also in: <https://www.justice.gov/usao-sdny/pr/dual-iranian-american-citizen-sentenced-25-years-prison-conspiring-and-attempting>

⁵⁷ <http://ifpnews.com/exclusive/iran-perusing-situation-iranian-woman-detained-australia-official/>

⁵⁸ <http://globalnation.inquirer.net/109665/wanted-iranian-dies-in-nbi-custody>

⁵⁹ <https://www.nytimes.com/2007/02/08/opinion/08zarif.html>

-
- ⁶⁰ <https://www.globalpolicy.org/humanitarian-issues-in-iraq/consequences-of-the-war-and-occupation-of-iraq.html>; Also in: https://www.huffingtonpost.com/ivan-eland/worst-effect-of-us-afghan_b_5474805.html?guccounter=1; And in: <https://www.usnews.com/news/articles/2016-01-17/the-lessons-of-the-first-gulf-war-still-linger-25-years-on#close-modal>
- ⁶¹ <https://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/isis-us-saudi-arabia-arms-fighters-jihadis-military-capability-enhanced-weapons-syria-terrorism-a8112076.html> and <https://www.reuters.com/article/us-mideast-crisis-iraq-arms/arms-supplied-by-u-s-saudi-ended-up-with-islamic-state-researchers-say-idUSKBN1E82EQ>
- ⁶² <https://www.brookings.edu/opinions/lets-admit-it-the-u-s-is-at-war-in-yemen-too/>
- ⁶³ https://www.washingtonpost.com/news/worldviews/wp/2017/11/09/saudi-arabias-arms-deals-are-buying-the-west-s-silence-over-yemen-allege-activists/?utm_term=.7bf6b323a98b
- ⁶⁴ <http://www.middleeasteye.net/news/42-times-us-has-used-its-veto-power-against-un-resolutions-israel-942194703>
- ⁶⁵ <https://www.defensenews.com/breaking-news/2017/06/08/revealed-trump-s-110-billion-weapons-list-for-the-saudis/>
- ⁶⁶ <https://www.sipri.org/news/press-release/2018/asia-and-middle-east-lead-rising-trend-arms-imports-us-exports-grow-significantly-says-sipri>
- ⁶⁷ <https://www.nytimes.com/2017/05/26/opinion/us-saudi-arabia-arms-deal-iran.html>
- ⁶⁸ <http://watson.brown.edu/costsofwar/news/2014/facebook-meme-iraq-war-dollars-could-have-ended-world-hunger-30-years>
- ⁶⁹ <https://www.theguardian.com/world/2015/may/23/netanyahu-thanks-us-blocking-middle-east-nuclear-arms-ban>
- ⁷⁰ <https://media.defense.gov/2018/Feb/02/2001872886/-1/-1/1/2018-NUCLEAR-POSTURE-REVIEW-FINAL-REPORT.PDF>
- ⁷¹ The International Court of Justice in its Advisory Opinion of 1996 expressly stated that "The legal import of that [disarmament] obligation goes beyond that of a mere obligation of conduct; the obligation involved here is an obligation to achieve a precise result - nuclear disarmament in all its aspects - by adopting a particular course of conduct, namely, the pursuit of negotiations on the matter in good faith." <http://www.icj-cij.org/files/case-related/95/095-19960708-ADV-01-00-EN.pdf>
- ⁷² <https://www.wsj.com/articles/SB116787515251566636>
- ⁷³ US Department of State: <http://usinfo.state.gov/mena/Archive/2006/Mar/06-846555.html>
- ⁷⁴ <http://www.utrikesmagasinet.se/kronikor/2017/november/hans-blix-from-an-isolated-iran-to-an-isolated-us/> and <https://www.theguardian.com/world/2018/jan/05/russia-us-iran-un-emergency-session>
- ⁷⁵ <https://news.gallup.com/poll/225761/world-approval-leadership-drops-new-low.aspx>
- ⁷⁶ A/Res/56/6
- ⁷⁷ A/Res/70/109
- ⁷⁸ See for instance "Impermissibility of the Use or Threat of Use of Nuclear Weapons," *Iranian Journal of International Affairs*, Volume VIII, No. 1, 1996 and <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/jul/31/iran-nuclear-deal-israel-vienna-treaty-middle-east-wmd>.
- ⁷⁹ See for instance *International Law as a Language for International Relations*, (The Hague: Kluwer Law International, 1996.)
- ⁸⁰ <https://www.theguardian.com/commentisfree/2015/dec/18/syria-islam-syrians-peace>
- ⁸¹ <https://www.reuters.com/article/us-yemen-security-iran/iran-submits-four-point-yemen-peace-plan-to-united-nations-idUSKBN0N823820150417>
- ⁸² <https://tvnewsroom.consilium.europa.eu/video/eu-hr-mogherini-meets-mfas-of-the-e3-and-iran-1abff>
- ⁸³ <https://www.sipri.org/sites/default/files/Milex-share-of-GDP.pdf> and <https://www.sipri.org/databases/milex>
- ⁸⁴ Article 152: The foreign policy of the Islamic Republic of Iran is based on the rejection of any kind of domination, both its exercise and submission to it;... <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/en/ir/ir001en.pdf>
- ⁸⁵ <https://aawsat.com/home/article/10372>
- ⁸⁶ <https://www.ft.com/content/c0b6bc36-fead-11e7-9650-9c0ad2d7c5b5>
- ⁸⁷ <http://assafir.com/Article/1/434785>
- ⁸⁸ <https://www.theatlantic.com/international/archive/2017/10/iran-persian-gulf-jcpoa/542421/>
- ⁸⁹ <https://www.ft.com/content/c0b6bc36-fead-11e7-9650-9c0ad2d7c5b5>